

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenskega Gospodarja“ v druge roke.

Iz Maribora, 18. marca.

V zadnjem porotnem zasedanju v Mariboru je sedel na zatožni klopi urednik „Slovenskega Gospodarja“. Ne pečali bi se dalje s to obtožbo, zakaj o izidu smo poročali že v prejšnjem tednu; a stvar je postala tako zanimiva, da se moramo baviti z njo s časnikarskega stališča. Pri tem popolnoma abstrahiramo vse osebe, ki so prizadete, še celo stranko, katera se je pokazala s svojim vodstvom v pravi luči; nikdar nismo veseli, če pride slovenski list Spodnjega Štajerja pred porotnike v Mariboru ali v Celju; dobro poznamo težnje in težave, katere stavljajo nasprotniki.

Tudi dejstva, radi katerega se je moral zagovarjati urednik, se ne dotaknemo. Opozoriti pa moramo javnost na čin, ki je presenetil ne le ožje sodelavce, ampak tudi ljudi, ki se nikakor ne zlagajo z gospodom urednikom Korošcem. Nečuveno dejstvo je, da je odgovorni urednik izdal pisatelja člankov, radi katerih se je moral zagovarjati. Kaj takega se na Slovenskem še nikdar ni zgodilo pri nobenem listu, odkar se spominjamo, in tudi drugod ne verjamemo, da se je kdaj zgodilo. To je pač najboljši znak, da list „Slovenski Gospodar“ nima pravice in pogojev za obstanek. Vsakdo si bode premislil, pisati le vrstico v tak časopis, od kojega se je bati vsako uro, da ga odgovorni urednik izda. Če ne nastane popolna prenova v uredništvu, ne more z lahka še kdo dopisovati v tak list; če pa iz ljudstvanih dopisov, se neha pravo ljudsko časopisje. Sicer je „Slovenski Gospodar“ že davno nehal biti list pravega pomena, ker ne zastopa mnenja širšega občinstva, temveč hoče ubijati vernim odjemalcem svoje zahteve po dveh ali treh častitih gospodih.

Med obmejnimi Slovenci na Štajerskem

bi bil ta list, ki je med ljudstvom zelo razširjen, gotovo velikega pomena. Pred leti si je bil še tudi popolnoma svest svoje naloge; to se mora priznati, kakor se mora priznati, da si je svoj čas pridobil zaslug. A sedaj ve vsakdo, da se ne bori za obstanek slovenskega naroda ob meji, temveč da pripravlja ljudstvo na nestrpen klerikalizem; pri tem zahrbtnem boju je le žalostno, da se poslužuje narodnosti kot sredstvo, samo da prodirajo v ljudstvo s svojimi nauki. Upamo se tudi trditi, da bi ravno ti zastopniki obmejnih Slovencev, če bi dosegli do cela svojo rimsko nadvlado, nastopili ista izdajska pota, kakor soto storili javno nekateri duhovniki koroških Slovencev.

Nekak odmev tega bodočega delovanja so bile zadnje državnozbornske volitve za V. kurijo srednjega Štajerja. Z vso vnemo so se poprijeli svojega slovenskega kandidata in metali slovenskim volilcem mariborskega in bistrškega okraja pesek v oči, češ, da hočejo tudi v tej skupini pokazati nasprotnikom lastnega moža. Zavedni kmeti volilci so prišli vsi na bojišče, a pri volitvi se jim je ukazalo, da naj volijo klerikalnega nemškega barona Morseya. Le z nevoljo so volilci to storili. Slovenskega kandidata pa so gospodje okrog „Gospodarja“ s tem osmešili v javnosti. Drugače lice bi imela borba, če bi se prej ne odločili za svojega kandidata, ali če bi tako postopali pri ožji volitvi.

Tako politiko tira ob meji „Slovenski Gospodar“. Ta politika je, milo rečeno, neodkritosrčna in je slovenstvu na Štajerskem pogubna.

Zadnji dogodki so mogoče streznilni merodajne faktoje, da bodo začeli premisljevati o prenosu tega lista. Duho vsčina naj se ga ne oklepa, nego naj ga izroči javnosti, zlasti slovenskim politikom spodnjega Štajerja. Zupanje do lista iz dopisateljskih krogov je moralo izginiti; skrajnji čas je, da se uredništvo popolnoma

prekroji in se odda možem, do katerih ima javnost dovolj zaupanja, da se ne zgodi več takih ovadeb, kakor v zadnjem tednu.

Lista bi se morali poprijeti deželni poslanci, ki naj bi bili merodajni za politiko našega ljudstva. Prepričani smo, da bi se takšnim navodilom klanjali vsi sloji, zakaj še nekatere osebe izmed poslancev so nam za to porok.

Posegli smo vmes pri tej priliki uvažnoč le to, koliko bi list, ki je razširjen med priprostim ljudstvom, koristil obmejnemu Slovincem, če bi bil pravilno urejevan, in ne tiral take politike kakor „Slovenski Gospodar“ v zadnjem času.

Torej duhovščina, če Vam je res za blagor obmejnih Slovencev, sem z listom!

V Ljubljani, 20. marca.

Zunanje ministrstvo proti francoski publicistiki.

„Wiener Abendpost“ je prinesla oficiorno noto, v kateri na nenavadno resen in odločen način svari francosko časopisje, naj ne razpravlja več razmer in dogodkov, v katere so zapleteni nekateri člani cesarske družine. „Francoski publicistiki ugaja“ — pravi omenjena nota — „nekaj časa sem, da napada našo državo in razpravlja o njeni bodočnosti tako, da je mera politične diskusije daleč prekoračena... V najnovejši dobi pa so bili francoski listi toli nesramni, da so potegnili v svoje diskusije prestolu najbližje stoječe člene najvišje cesarske hiše, in sicer na najsovražnejši in najtendencioznejši način. Takih nevrednih in nizkih napadov ne moremo več mirno ignorirati, zato smo primorani, da jih v najstrožji obliki zavračamo. Ti članki imajo očitno ta namen, da bi zasejali med našo državo in njene zaveznike nezaupanje. Zato se nam zdi potrebno, javno mnenje v Franciji svari, naj takim vestem ne veruje ter naj po njih ne presoja političnega položaja.“ „Arbeiter Zeitung“ piše: Radi časniških člankov se ne razdere nobena država, in zelo

slabo bi stalo za Avstrijo, ako bi ne mogla prenesti napadov pariškega senzacijskega časništva. Proti takim neumnostim streljati s topovi bi bilo ne le odveč, nego tudi neokusno. Ne napadi na trozvezo, ne na Avstrijo — napadi na nadvojvode so vznemirili grofa Goluchowskega. Francija je republika, v kateri § 64. avstrijskega kazenskega zakona nima veljave, zato pa francoski listi pišejo o nadvojvodih Francu Ferdinandu in Otonu drugače kakor avstrijski listi. In ta nedostatek spoštovanja je vzrok, da se je razburil grof Goluchowski ter ga izzval za tako ostro, grozečo noto. Toda, ah, grof Goluchowski ni Bismarck, avstrijska država ni Nemčija: bojimo se torej zelo, da hudobnih Parižanov ta komuniké ne bo ostrašil, nego jih le zabaval!

V Makedoniji mir.

„Narodni Listy“ poročajo: Obrnili smo se na balkanske prijatelje našega lista, da bi nas zanesljivo informirali, kako je napredovalo revolucionarno gibanje bulgarsko v Makedoniji. Dobili smo presenetljiv odgovor. V Makedoniji je tiho in nobene vstanka ne bo. Makedonski Slovani, kakor Bulgari in Srbi so mirno in potrpežljivo ljudstvo. Agitacija bulgarskih popov, zdravnikov in učiteljev, ki so tudi člani makedonskega komiteja more fanatizirati poedince, da dvignejo sovražno roko proti svojemu pobratimu Srbu, a je premajhna, da bi makedonski Bulgari složno vstali proti turški vladi. Vstali niso l. 1875 in 1876, ko je bil vstanek turških Slovanov vseobčen in ko so se zanje postavile Srbija, Črna Gora in končno tudi Rusija. Ako se niso dvignili Makedonci takrat skupno z drugimi, sami sedaj tudi ne vstanejo. V Makedoniji se vrše sedaj le uradne preiskave stanovanj Bulgarov, sumljivih, da so člani makedonskega komiteja. Glasilo makedonskega komiteja, „Reformy“, sicer še vedno pridiguje revolucijo, a tako pridiguje že nekaj let in bo še nadalje. Kri se torej preliva le po novinarskem papirju. Najsenzačnejše vesti prinašajo o tem, kako Turki pobijajo v Makedoniji Bulgare, ki se

LISTEK.

Makar Cudra.

Ruski napisal Maksim Gorkij.

Od morja sem je vel vlažen in hladan veter, raznašajoč po stepi melanholično melodijo pljuska valov, ki so se razbijali ob obali, in jednolični šum grmovja. Kadar pa je zapihal močnejše, je ponesel seboj zmurznjeno, nagomiljeno in rumeno listje, ki so ga nametali na kup, in iz katerega se je dvigal mal plamenček ter se vil slab oblček dima. In kakor da sta se razsvetila brezkraina stepla in nepregledno morje, pojavila se je pred menoj krepka postava Makarja Čadre, starega cigana, kako čuva konje svojega taborišča, ki se je razprostiralo okoli petdeset črevljev daleč od nas.

Ne meneč se za to, da so hladni piši vetra razširjali njegov plašč, pa pluli po njegovih kosmatih rujavih prsih ter jih šibali neusmiljeno, je ležal v lepem, svobodnem, veličastnem položaju, obrnjen z licem proti meni, ter neprestano vlačil iz svoje velike pipe dim, katerega je izpuščal skozi nos in usta v gostih oblakih ter nepremično strmel v mrtvo, tiho temo stepe, pogovarjaje se z menoj, ne da bil kaj storil, da se obvaruje silnih udarcev vetra.

— Ali ti tako živiš? To je lepo! Slaven poklic si izbral, sokole moj. Tako je tudi treba: potuj in uči se, a kadar si se nagledal sveta, lezi pa umri — evo, to ti je vse!

— Življenje? Drugi ljudje? — je nadaljeval skeptično poslušajoč moj odgovor na njegov „tako tudi treba“. — Hej! A kaj je tebi do tega? Torej ti sam nisi življenje? A drugi ljudje živé brez tebe in umirajo brez tebe. Ti torej trdiš, da si komu potreben? Niti si hleb, a tudi palica ne, pa tudi nikomur nisi neobhodno potreben.

— Učiti se in druge poučevati, praviš? Reci mi, prosim te, ali moreš napraviti ljudi srečne? Gotovo ne, ne moreš. Osivel boš takoj iz početka, ako boš govoril, česa se treba učiti. Pa čemu učiti se? Vsakdo tudi tako ve, česa mu je treba. Oni, ki so umnejši, razumejo, kaj je in kako je, a neumnejši ne razumejo ničesar, in vsakdo se uči sam...

— Zares smešni so ti tvoji ljudje. Združijo se v tolpo in potem drug preriva drugega, a na zemlji je prostora na preostanjanje. — Mahnil je z roko po stepi. — In vsi delajo. Zakaj, komu? Tega ne ve nihče. Ti vidiš, kako človek umre, a ti praviš: s znojnim licem dela za zemljo, a potem bo legel vanjo in v njej segnil. Nič ne ostane

od njega, od pridobljenega ne vidi ničesar več, nego umre tak, kakoršen se je rodil — tepec.

— Kaj, ali se je rodil zato, ali morda, da okopava zemljo, a kadar treba umreti, da si ne more izkopati niti groba? Ali je to njegova volja? Ali je razumljiva veličina stepe? Ali mu razveseljuje srce govor morskih valov? Hej! Rob je, ko se je rodil in vse svoje življenje ostaja rob, in to je vse! Kaj more storiti s seboj? Zadržati se, ako se nekoliko spameti.

— A jaz, evo glej, tekom 58 let sem videl toliko, da bi, ako bi hotel to zapisati, v tisoč takih torb, kakoršna je tvoja, tega ne mogel spraviti. A daj, reci, v katerih krajih zemlje še nisem bil? Ti molčiš. Ne poznaš dežele, v kateri bi že mene kdaj ne bilo. Tako se mora živeti, potuj, potuj — in to ti je vse. Ne stoj dolgo na enem mestu — a kaj bi tudi delal? Kakor bežita noč in dan, poganja se se večno okoli zemlje, tako beži tudi ti pred mislijo na življenje, da se ga ne naveličaš. A če si se res zamislil vanje, potem se ti gotovo zagnusi življenje, — tako je vedno. Tudi z menoj je bilo tako. Hej! Bilo je, sokole moj!

— Tudi v ječi sem ždel, tam nekje v Galiciji. Pa čemu živim na svetu? — sem razmišljal enkrat v nevolji — dolgčas

je, sokole moj, in še kako dolgčas v ječi! — in neka žalost je prevzela kakor s kleščami moje srce, kadar sem pogledal skozi okno na polje. Kdo more povedati, čemu živiš? Nihče, sokol moj! A ni treba, da zato sam sebe vprašuješ za svet. Živi, in to ti je vse. In potuj okoli, da se nagledaš sveta, da te ne najde žalost nikdar. Jaz bi se bil takrat skoraj obesil na jermen.

— He! Govoril sem z nekim človekom. Bil je starec iz vašega kraja, iz Rusije. Človek ne sme — me je učil — živeti tako, kakor bi hotel, nego tako, kakor je zapisano v svetem pismu. Pokori se Bogu in On ti da vsega, česar Ga naprosiš. Ta človek pa je hodil v docela raztrgani obleki. Rekel sem mu torej, naj si izprosi pri Bogu novo obleko. On pa se je razsrdil, me grdil in ostavil. A do onega časa me je tudi poučeval, kako treba ljudem odpustiti in ljubiti jih. Odpustiti bi bil moral torej tudi meni, ako je moja beseda razžalila njegovo milost. Tudi učitelji! Uče nas, naj se manje je, a sami jedó po desetkrat na dan.

Piljunil je starec na plameneči kup, obmolknil ter si zopet napolnil pipo. Veter je zavijal neprestano žalosno in tiho, v temi so razgetali konji, a iz taborja se je čula nežna in strastna pesem — dumka. Pela jo je krasotica Nonka, Makarjeva hči.

množé še s tem, da se pišejo različna ista imena mest. Vse se reducira na pobožno željo Anglije, da bi se Ruski nadrobilo v Evropi nekako veliko vprašanje, ki bi se moralo rešiti, in kar bi moralo izgledati polje na Kitajskem Angliji in Nemčiji.

Vojna v Južni Afriki.

Mirovne vesti izginjajo polagoma tudi iz angleških listov. Nekateri pišejo zelo resignirano. Botha se pač ne misli podati še tako naglo. Poroča se, da so se zbrali burski vodje pri Pitsburgu, da se posvetujejo o položaju in o eventualnem koncu vojne. Druga poročila pa javljajo, da se Buri umikajo proti severu, nad železniško progo v luko Delagoa. Iz Londona poročajo, da je Dewet odklonil vse mirovne ponudbe. Zato hoče Kitchener v prihodnjih dneh začeti proti Dewetu gonjo v nenavadno velikem obsegu. Dewet je baje v okraju Kronstadta in Windburga ali pri Senekalu. „Times“ poroča, da se je obkoljenje Pieta Fourierja in njegovih 800 mož izjalovilo. Skušali pa ga bodo Angleži obkoliti v prihodnjih dneh iznova. Lord Methuen je prišel iz Klerksdorpa v Warrenton. V Kaplandiji so dospele burske čete do kraja Adelaide, kjer je nočil 13. t. m. vodja Kruitzienger. General de Lisle ga je hotel ujeti, a Buri so njegov krog prodirli in ušli. Zbrali so se iznova v okraju Albany Polkovnik Scobebe je 12. t. m. zapustil Murraysburg, da bi ujel oddelek Bura Scheeperja, a ga ni mogel dobiti.

Dopisi.

Iz Metlike, 19. marca. Naši klerikalci pod vodstvom gospodov kapelanov vedno bolj dokazujejo, da so oni pravi omikanci in pravi rešitelji slovenskega meščanstva. Kdor pa tega ne verjame, temu žugajo v anonimnih dopisih s samim — hudičem.

Tako se je pripetilo tudi našemu občespoštovanemu g. županu Jutražu, ker se je drznil po svojem prepričanju glasovati za slovenskega kandidata mesto za usiljenega nemškega prošta Elberta.

Naši klerikalni „omikanci“ poslali so mu za god dve glasovnici z imenom notarja Plantana, katere so med volitvijo ukradli dotičnima volilcema in sporočili so mu na jedni glasovnici:

„Za god našemu županu prijatelju
Plantana“ in na drugi:

„Stari sivi grešnik, za god se spomnite na smrt in se zmislite na pokojnega Zalokarja, kako se je na smrtni postelji zmislił na Boga. Ker nečete biti kristjan Vam ne rečem z Bogom ampak s hudičem!“

Ali ni to prava krščanska ljubezen? Pisava je popačena, vendar se že sedaj dobro ve, kdo je pisal ti epistoli, in tudi vsebina istih kaže na pisca.

Imeli bomo še priliko, ko se preiskava konča natančneje Vam o osebi omikanega klerikalca poročati.

Toliko za danes, da svet izve, kako bujno se razvija cvet klerikalne omike in krščanske ljubezni, katero imajo naši stru-

Poznal sem njen glas obsežnega in prsnega timbra, vedno je zvenel nekako čudno nezadovoljno in prevzetno, pa naj je pela pesem ali naj je rekla „zdravstvuj“. Na njenem resnem, temnorjavem licu je zamrla oholost kakšne carice, a v njenih globokih, kakor senca temnih oči se je zrcalila samozavest čara neodoljivosti njene lepote in prezira vsega, kar ni ona sama.

Makar mi je ponudil pipo.

— Puši! Ali ne poje to dekle krasno? Da — da! Ali bi hotel, da te sedaj poljubi? Ne bi? Lepo! Tako je prav; ne veruj dekletom in stoj daleč od njih! Dekletom je poljubljanje večja slast kakor meni pušenje iz svoje pipe; a če poljubiš dekleta enkrat, ej — potem nisi več gospodar svojega srca. Privezati te zna na se z nečim, kar ni vidljivo, in kar se ne da razumeti, a vendar jej daruješ vso svojo dušo, dočim ostane tebi ostalo. Vernj mi, resnica je! Beži od deklet! Ti gadje lažejo vedno. Ljubim te, pravijo, strastnejše kot vse na svetu, a glej, zbodi jo za šalo, in ona ti razkosa srce. Poznam to! Hej, in kako dobro mi je znano to! Nu, sokol, ali hočeš, da ti pripovedujem o nekem dogodku? A ti si ga živo zapomni, in če se ga boš dobro spominjal, ostaneš vedno svobodna ptica...

(Dalje prih.)

peni sovražniki vedno na jeziku. — Le tako naprej, posledice ne izostanejo in čim bolj divja klerikalna nahujskana tolpa, tim preje prišel bode preobrat!

Takrat pa bode veter odnesel vse one, ki sejejo sovražstvo in razburjajo duhove in hujkajo meščana proti meščanu in nastala bode doba miru in svobode šele takrat, ko bodo strte verige klerikalstva in sužnostij v koje kujejo danes ubogi slovenski narod njega sovražniki.

Dal Bog da nam čim prej zasiže
zarja zlate duševne in verske svobode! —
L.

Iz postojinske okolice, 19. marca. V Matenji vasi umrl je 25 letni mladenič Ivan Milharčič. Bil je liberalnega mišljenja, marljiv ter v obče priljubljen pri vseh soobčanih. V znak spoštovanja nabavil mu je tukajšnji narodnjak gospod Žnidaršič venec s primernim napisom. Umrl je navedeni zbog legarja. Vsled tega odredil je zdravnik, da se umrlega prenese v mrtvašnico. Pri cerkvi Sv. Ivana, pričakoval je mrliča katoliški duhovnik, ter porogljivo zasmehljivo muzajoče zrl pogreb. Naslednji dan pri pogrebu se je tudi ironično smehljaj in izzivajoče vedel.

Obdovojljeni materi, sestram, bratom, sorodnikom itd. krvavelo je srce, glasno jokaje so tužno zrlji za umclim, v tem ko je pogled na smehljajočega se duhovnika skrajno ogorčil vse prisotne. Nas bodo katoliški duhovniki v naših najsvetejših čuvstvih na tako surov način žalili, poiskali si bomo sami pravice. Liberalci moramo poskrbeti, da nas ne bodo po smrti žalili Kristusovi namestniki. Poglej dragi katoliški liberalce pri pogrebu pravoslavnega ali protestantskega duhovnika kako spodbudno, kako veličastno se vedeta. Kako pobožno in srčno iskreno izvajata pogrebne obrede in molitve. Tisti „Oče naš!“ ki ga molita sega gotovo vsem globoko v srce. A naši duhovniki? Marsikateri izvaja vse s takovo naglostjo in žlobedravostjo, da mora vsakdo reči: „rokodelstvo vrši, zaradi lepega in lahkega zasluzka“. V nedeljo je naš duhovnik zopet umrlega v svoj cerkveni govor vpletal, da je bilo vse ogorčeno, ter jih je mnogo odšlo iz božjega hrama. Le nas podite iz cerkve!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. marca.

— Osebnе vesti. Deželnovladni ofi-
cial v Logatcu, g. Ivan Majzenovič, je
šel v pokoj. Službi sta menjala sodna kan-
celista gg. Fran Darovec, ki pride v Novo
mesto, in Ivan Novak, ki pride v Trebnje.

— Odličen član Šusteršičevega „lepega“ kluba. V našem listu že večkrat omenjeni poljski poslanec Szajer je eden najodličnejših članov Šusteršičevega kluba. Prav za prav je za Šusteršičem najodličnejši član tega kluba, ker je načelnik tistih poljskih poslancev, ki v tem lepem klubu sede. Dr. Šusteršič ga tudi temu primerno čisla. To se je pokazalo zadnjič, ko ga je dr. Šusteršič s tako vnmemo, kakor bi šlo za kacega kardinala, branil v „Slovencu“ zaradi cesarja žaleče interpelacije, katero je oča Szajer podpisal. Ker zavzema Szajer v „lepem“ Šusteršičevem klubu tako odlično mesto, je le naša dolžnost, da seznanimo slovensko občinstvo nekoliko s tem politikom. Tomaž Szajer je bil meseca oktobra 1897. l. izključen iz kluba tistih poljskih poslancev, katerim je zdaj načelnik. Izključen je bil radi tega, ker je bil vedno pijan. Leta 1898. je Szajer po dolgem beračenju dosegel, da je bil zopet vzprejet v oni klub, a moral je slovesno obljubiti, da ne bo več v poljski narodni noši kolovratil po Dunaju, da ne bo več obiskoval Franciškanske kleti, in zlasti da se ne bo nikdar več v javnem lokalu opijanil. Pred nekaj tedni je bil Szajer izvoljen načelnikom v Šusteršičevem klubu sedečih poljskih poslancev. Pri tej priliki je moral novič obljubiti, da se ne bo več opijanil, toda že 28. februarja 1901 je ta klubov načelnik pozabil na svojo obljubo. Ta dan je, popolnoma pijan, v neki dunajski kavarni prouzročil velikanski izgred. Vpil je, da je poljski Robespierre, a ko se mu je reklo, naj se kot poslanec vendar dostojno obnaša, je dejal, da parlament itak ni za nič drugega, kakor da se on, Tomaž Szajer, kot poslanec na Dunaju

dobro zabava. Nekaterniki sicer pravijo, da je bil Szajer vsled tega javnega škandala odstavljen od načelnštva Šusteršičevih Poljakov, toda nam se zdi to do cela neverjetno. V Šusteršičevem klubu niso izbirčni, to kaže mešana družba, ki je tod zbrana, a da tudi niso preveč natančni in tesnarsčni, zato imamo tudi dokazov. Samo Kubika so ven vrgli. Ta je zatajil klerikalstvo in tega Šusteršičev klub ne odpusti. Drugo odpusti vse. Nam je potem takam samo jedno nerazumljivo: kako se morejo ti Šusteršiči e tutti quanti še čuditi, da so izgubili v parlamentu ves ugled in ne morejo priti do nikacega vpliva.

— Fiat justitia pereat mundus — tega smo se spomnili, ko smo prebrali mnogoštevilne dopise, ki smo jih prejeli iz Notranjske, in ki se bavijo vsi s tistim duhovnikom, ki je nedavno tega storil jako hudo žaljenje veličanstva. Mejt tem, ko je bil na pr. minolo leto v Zagonu nekdo zaradi jednakega hudodelstva takoj dejan v zapor, se nahaja dotični duhovnik še vedno na prostem in vpliva na priče. Tako je nagovarjal sina neke družine, naj vsi družinski udje proglasijo očeta blaznim. Ta oče je bil priča duhovnikovega hudodelstva! K drugi priči je došel s svedokoma: No, podpiši se in potrdi, da nič ne veš o zakriviljenem hudodelstvu! — Ljudje nas vprašujejo: Koliko časa bodo oblastva še to trpela? — Mi pa odgovarjamo, da so pota božje prevadnosti nepreračunljiva, kakor kaže usoda znanega tolovajstva v Gočah, in njega glavnega junaka kurata Ferjančiča.

— Slovensko gledališče. Prihodnja zadnja redna predstava v abonementu bo v petek, 22. t. m., igrala se bo domača igra „Otok in Struga“.

— Slovensko gledališče. Včerajšnja popoldanska predstava je vzlic lepemu vremenu privabila v gledališče nepričakovano mnogo občinstva. Tudi gostov z dežele je došlo zopet precej. Peta predstava „Desetega brata“ nas je docela zadovoljila v igralskem in deloma tudi v pevskem oziru. Igralo se je — izimši v 1. dejanju — z vsmo in z umetniškim ognjem, zato pa se je občinstvo izkazalo igralcem hvaležno ter prav radodarno ploskalo. Največje priznanje gre zopet g. Dobrovolnemu in gosp. Verovšku, ki sta ustvarila s Spakom in Krjavljem dva krasna tipa, katerih se občinstvo ne naveliča poslušati in gledati nikdar. Prav dober je bil tudi g. Danilo. Pohvaliti pa moramo posebej g. Štefanca, ki je končno vendarle našel zadosti temperamenta in strastnosti za vlogo Marijana ter dosegel lep uspeh. Vsi drugi nosilci večjih ulog so storili vso svojo dolžnost ter jim gre takisto priznanje. — Zvečer se je pel Verdijev „Trubadur“ pred malone razprodano hišo. Troje Verdijevih oper zapored v teku jednega tedna je nekoliko preveč; a spriči nedostajanja drugega soprana (gdč. Nočmi) si je pač intendantca pomagala iz zadrege, kakor si je jedino mogla. Občinstvo pa je smatralo za svojo dolžnost, priti tudi k dokaj prepetemu „Trubadurju“, ker je imela to pot gdč. W. Radkiewicz svojo benefico. Naša vrla, splošno priljubljena altistka je imela v letošnji sezoni sicer, žal, jako malo in prav redkokdaj priliko, nastopiti v večjih ulogah, a tudi s svojimi pičloštevilnimi nastopi si je kot prava umetnica pridobila vse simpatije slovenskega občinstva. V znak priznanja in v zahvalo za njeno marljivost ji je bilo v drugem dejanju izročeno več cvetličnih in drugih darov, s sofit pa se je vsipal nanjo cvetlični dež. Pela in igrala pa je gdč. beneficiantinja sinoči zopet prav izorno ter žela mnoge pohvale. Izvrstna in lepa je bila tudi gdčna. Carneri in prav posebno dober je bil g. Olszewski, ki ga je občinstvo v tretjem dejanju poklicalo opetovano na oder. Gosp. Josip Nolli pa je zopet dokazal, da mu teko leta brez vpliva na njegov krasni bariton, ki je ogrel sinoči poslušalce s svojo mehko in neodoljivo čustvenostjo, tako da se mu je viharno ploskalo. Dober v petju in v igri je bil tudi g. Vasiček. Pohvaliti nam je še zbor, ki je pel točno in pazljivo. Potemtakem se ni čuditi, da je dosegel sinoči tudi prepeti „Trubadur“ najboljši uspeh. Muzikalna izobrazba gdč. Gartnerjeve pa danes še ne zadošča, ker sta vokalizacija in izgovor pomanjkljiva. V igri je še docela začetnica in ji bo treba še šole. S to predstavo se je delovanje opere za le-

tošjo sezono zaključilo. Prinesla nam je dve operni novosti („Zrinjski“ in „Tannhäuser“) in operetno noviteto („Lepa Galeata“). Bogat sicer ni ta sad tako, kakor se je obljubljalo v intendantnem programu, ki se spričo nastalih izprememb v opernem osebju ni mogel uresničiti, a to treba priznati, da se je opera vzdržala na lanjskem prečastnem višku ter nam tudi letos podala celo vrsto krasnih, zares umetniških užitkov. Za to pa gre priznanje tudi g. intendantu Hubadu, ki je zbral tako izbrano ensemble solistov, da želimo, naj nam bi ostal ohranjen tudi za bodočo gledališko sezono!

— **Narodna čitalnica v Ljubljani** namerava prirediti v nedeljo, dne 24. t. m., ob 8. uri zvečer v veliki dvorani „Narodnega doma“ svojim članom, in po njih vpeljanim gostom „Zabavni večer“. Vspored obsegal bode godbene in pevske točke (moške čveterospese in samospese za sopranke), pantomimo „Možiček“ in šaljivo loterijo.

— „Slovensko planinsko društvo.“ Na predvčerajšnjem večeru tega društva je g. dr. Vladimir Foerster nadaljeval in končal svoje predavanje o Švici. Predsednik g. prof. Orožen se mu je zahvalil za zanimivo predavanje, želeč, naj bi se delovalo na to, da se zeznani tuji svet tudi s krasotami naše domovine. O razstavi fotografij, ki je bila prav mnogoštevilno obiskana, in za katere arangement imata največ zaslug gospa Škof in gospod Verovšek, je poročal g. prof. Macher. Fotografije so razstavili gg. dr. Rado Frljan (kacih 100), Knafelc, Gregorec, Zazula, Jos. Petrič in Bruno Rotter.

— Novih konsumnih društev ne mislijo naši klerikalci — kakor se poroča »Gorenjcu« iz zanesljivega vira — nič več snovati, ker so nekatera dosedaj ustanovljenih takih društev že žalostno poginila, vsa še ostala pa zadene prej ali poznej tista usoda. Glavni konsumniki so neki zelo poparjeni radi tega in bi najraje vsa konsumna društva 'takoj pomedli s površja slovenske zemlje, ali pa tako naredili, kakor bi jih nikoli ne bilo. To zadnje bi jim bilo, še najljubše. Ali ker jim tega ni mogoče storiti, začeli so premišljevati, kako bi počasi odpravili konsumna društva, da bi se kmetско prebivalstvo preveč ne razburilo in v svoji nejevolji ne prekucnilo njih trhle organizacije, ko bode moralo začeti poravnovati konsumne dolgove. In glejte, bistre farovške glavice, katere imajo na svetu največ časa in sedaj na Slovenskem tudi največjo pravico za politikovanje, so že iznašle način, po katerem bodo naše kmete tolažili razni župniki in kapelanje, ko se bode v blagoslovljeni prodajalnici posušil zadnji sod petjota ter izginil zadnji kos preležanega in plesnivega ali zarjavelega blaga. Govorili jim bodo sladko in priliznjeno na srce, da se s konsumnimi društvi dela krivica in škoda gostilničarjem in trgovcem ter, da se dela ž njimi tudi razprtija in sovraštvo med župljani. Zatorej je najbolje, da se kmetске zadruge popolnoma odpravijo, da se bode potem zopet povrnil potrebni mir in edinstvo v župnijo. Tako je že začel neki župnik na Gorenjskem napovedovati konec svoje prodajalnice, katera je bila preje po njegovih mislih tako potrebna tamošnjim kmetom, ter se laska svojim nasprotnikom rekoč: »Bodite spet prijatelj! Kako sem Vam dober: vam na ljubo bom opustil našo kmetijsko zadruگو.« Kdo bi se z zaničevanjem ne obrnil od takega hinavskega prijatelja!

— Poučna predavanja. Kmetijsko ministrstvo je dovolilo 6000 kron podpore v svrhu, da se nakupi sadno drevje ter brezplačno razdeli med one posestnike na Notranjskem, katerim je lani žled povzročil mnogo škode na sadnem drevju. Da se bode z dobljenim drevjem že ob zasaditvi in potem poznejša leta pravilno ravnalo, predaval bode deželni potovalni učitelj g. Fr. Gombač ta teden v tej stroki v raznih krajih postojinskega in ilirsko-bistriškega sodnega okraja. Predvčerajšnjim in včeraj vršila so se taka predavanja v Palčjem, Trnju, Parju in v Knežaku; danes je predaval g. Gombač v Šembijah in v Dolnjem Zemonu; jutri sledi predavanje v Smerju, v petek pa v Nadanjem selu in v Kalu. Potoma pregledal bo potovalni učitelj tudi nasade onih posestnikov, ki so drevesa že

lansko leto zasadili. Razven tega bo gosp. Gombač v vipavskem sodnem okraju predaval o vinogradništvu in kletarstvu in sicer dne 24. marca dopoldne v Ustju, popoldne v Planini, dne 25. marca dopoldne pa v Budanjah. Vsako predavanje bo združeno s praktičnim poukom.

— Društvo mestna godba v Rudolfovem ima 28. t. m. zvečer ob 6 $\frac{1}{2}$ uri v Müllerjevi krčmi in v Novem mestu redni občni zbor z le-tem dnevnim redom: 1. Poročilo odbora in računskih preglednikov. 2. Volitev odbora in računskih preglednikov. 3. Služajni predlogi. Ako bi zbor ne bil sklepčen ob rečeni uri, vrši se zborovanje ob 7. uri zvečer istega dne ravno tam z istim dnevnim redom.

— Hudič ga je podil. Tam nekje okoli Moravč živi krojač, ki hodi po hišah šivat. Mož je sicer revež, a prenašal je svojo revščino še dosti lahko, kajti imel je zavest, da je on poklican vzdigniti velikanski „šac“, ki je zakopan blizu Moravč. Pred kratkim je krojač to svojo tajnost zaupal nekemu dijaku, in ta je potem vpriporil šalo, ki je naposled še prišla pred kazensko sodišče na Brdo. Rečeni dijak je namreč z zvijačnimi vprašanji izvalil iz lakovernega krojača, kje da je tisti „šac“ zakopan. Ko je to izvedel, je na tisti kraj postavil gorečo svečico in potem pregovoril krojača, naj mu pokaže ta kraj. Krojač se je res s porednim dijakom domenil, da bosta skupno dvignila „šac“ in mu šel pokazat tisti kraj. Lahko si je misliti, kaka radost je krojača prešinila, ko je zagledal lučico. Mislil je, da je to znamenje, naj dvigne „šac“. Domenil se je hitro z dijakom, kdaj izkopljeta „šac“ in najel nekaj kopačev, kajti prepričan je bil, da sam ne bo mogel odnesti velikanskega zaklada. Določeni dan je res prišel krojač s kopači, še prej pa so prišli in se poskrili neki poredneži, ki so hoteli iz krojača norca briti. Komaj je krojač napravil ris in zasadil prvo lopato v zemljo, zažarel je v grmovju rudeč bengaličen ogenj, iz ognja pa je planil strahovit hudič in se z groznim rjoenjem zapodil proti krojaču. Krojač in njegovi pomagali so se spustili v beg. Tekli so kakor zajci ali za krojačem je tekla hudič. Ubogi krojač je strahu tako tulil, da se je slišalo pol ure daleč, tulil je, dokler mu ni sape pošlo in dokler se ni brez zavesti zgrudil na tla. Pretirana šala je bila s tem končana, posledice pa so se, kakor rečeno, pokazale pred sodiščem, kajti krojač se je bil na begu poškodoval in je od strahu obolet. Kako se je „hudiču“ godilo pri sodišču, nam ni znano, izvedeli pa smo, da je krojač neotolažljiv, češ, da se mu je s popisano komedijo onemogočilo dvigniti zakopani „šac“.

— Ljudsko štetje v Trstu. V „Edinosti“ čitamo: Minoli teden je bil gospod Sebastian Č. iz ulice Olmo 12 I. pozvan na sekcijo za ljudsko štetje. Ker so bili on in njegova družina vpisani, da govore v družini slovensko, ga je magistratovi uradnik začel izpraševati, kako da govori na delu. Ker je stranka izjavila, da govori največ — nemški, je uradnik takoj prečrtal besedo „slovensko“ in na nje mesto postavil nemško!!! Ni zadostovalo magistratnemu uradniku, da je uničil že jednega Slovenca; ne, on je vprašal očeta tudi, kako da govori sin v službi, in ker je oče izjavil, da sin v službi govori tudi nemški, je magistratovec zapisal v 13. rubriko prvo — nemško. Potem pa — slovensko!! Ko je kasneje sin sam šel na sekcijo, da se prepriča, da-li je vse v redu, je dal takoj prečrtati besedo „tedesco“, zapisano kakor rečeno zgoraj! Gospoda Č. oče pa je zapisan za Nemca, dasi je njega občevalni jezik slovenski! Magistratovci trde, da se v 13. rubriko lahko zapiše vse jezike, ki jih govori dotičnik, mi pa vemo, da je to le navadna mahinacija, s katero krčijo število Slovencev. Minoli teden je bila neka slovenska žena odpuščena iz službe le zato, ker je izjavila, da je njen občevalni jezik slovenski. Povedali smo tudi, kdo je o tej priliki igral — vohuna. Danes imam drug slučen slučaj, ki pa je — vsaj za sedaj — ostal brez žalostnih posledic. Neki slovenski delavec, službujoč pri laških gospodarjih, je izjavil, ko je bil poklican na sekcijo za ljudsko štetje, da je njega in njegove družine občevalni jezik slovenski. Čez par dni je bil pozvan h gospodarju. Ker ni bilo gospodarja v pisarni, je našega moža sprejel gospodarjev uradnik. Leta mu je povedal, da je gospo-

dar obveščen, da je (delavec namreč) v polo za ljudsko štetje zapisal slovenski kakor občevalni jezik!! Kdo je bil ta vohun, si lahko misli vsako sam! Tako daleč smo prišli torej! „Osar tutto“, torej tudi vohunstvo jim je častno orožje! Sram jih bilo!

— Ulovljen begun iz vojaškega garnizijskega zapora. Vojaška eskorta 47. pešpolka v Gorici je pripeljalo včeraj v naše mesto civilno oblečenega vojaka 97. pešpolka Mihaela Trampuša. Trampuš je bil od vojaškega sodišča v Trstu dne 18. januarja 1900 obsojen na dve leti ječe v trdnjavi. Ubežal pa je v noči med 9. in 10. dnevem marca iz tukajšnjega ganizijskega zapora, kjer je čakal, da bi ga bili poslali v trdnjavo v Petrov Varadin. Klatil se je potem po Italiji, Švici in Francoski, dokler ga niso slednji dne 17. t. m. aretirali v Vidmu in ga potem izročili avstrijski oblasti v Korminu. Sedaj je Trampuš zaprt v zaporih vojaške bolnišnice, kjer ima baje jetiko.

— Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani ima jutri, v četrtek, dne 21. marca t. l. v gostilni pri „Kroni“ svoj redni občni zbor. Poleg običajnega vsprejema, sta še dve jako važni točki na dnevnem redu, ter se pričakuje mnogobrojnega obiska. Začetek točno ob 1 $\frac{1}{2}$ u. zvečer.

— Na mesec zapora je bil obsojen danes pri tukajšnjem deželnem sodišču Jos. Oven, ki jo je hotel popihati v Ameriko, da bi se odtegnil vojaški službi. Ravno toliko časa pa je sedel v preiskovalnem zaporu, ker je lagal, da ni imel tega namena. Sodišče mu je krivdo dokazalo. Prijet je bil po ljubljanski policiji. Njegov denar je imel neki drugi izseljenec, kateri ga je sedaj poslal Ovnovi materi nazaj iz Amerike.

— Zaljubljen sprevednik. Na sv. Petra cesti v neki visoki hiši prebiva lepa mlada kuharica, ki je pa kaj trdosrčna. V to kuharico se je zaljubil neki sprevednik in jo zasledoval. Nekega večera je prišel trkat na okence, in ker se mu kuharica ni oglasila, udaril je po oknu, da so se razbile šipe in je hotel s silo priti v kuharičino spalnico. Kuharica mu je bila mej tem pri drugih vratih ušla in je poklicala hlapce, da so sprevednika prepodili.

— Iz ljubosumnosti poskušen uboj. Te dni sta bila dninar Ivan Masterl in mesarja sin Ivan Hafner, oba v gostilni v Stražišču pri Kranju, katero sta tudi skupno zapustila. Na cesti je Masterl Hafnerju rekel, da ne sme nikdar več k Masterlovi ženi in sploh v Masterlovo hišo priti. Hafner je to obljubil, vzlic temu mu je Masterl dal še zausnico, potem pa še dvakrat nanj iz revolverja ustrelil. Zadel ga je v sence, a krogla je obitčala pod kožo. Masterla so izročili sodišču v Kranju.

— Mačka v vodo vrzel je včeraj v Šolskem drevoredu branjevec Č. Ljudje, ki so to videli, so se pritoževali čez tako terpinčenje živali.

— Tatvina. Natakariči M. K. je ukradel neznat tat iz sobe moder predpasnik z belimi črtami.

* Madjari proti fraku. Pri civilnih porokah se je na Ogrskem vvel običaj, da prihajajo ženini mesto v atilah v frakih. Sedaj pa so začeli listi ostro agitacijo proti fraku, in za narodno obleko — madjarsko atilo.

* Petrograd. Po najnovejšem štetju ljudstva šteje Petrograd jeden milijon in 440 tisoč duš. Vsako leto se množi prebivalstvo za 40 tisoč duš.

* Stroški vojne v Južni Afriki. Neizmerne svote denarja so že izdali Angleži za vojno v Afriki. Prej so trošili povprečno 70 milijonov kron na teden. Sedaj pa, ko se je število vojakov zmanjšalo, jih stane okoli 50 milijonov kron na teden. Vsak ubit Bur je stal Angleže jeden milijon kron.

* Predrznost Deweta. Poročevalec James piše: Neko noč hodil je angleški vojak na straži po železnici 20 milj daleč od Johannesburga. Naenkrat je skočil nanj človek oblečen v uniformo angleških gor-skih pešcev in vprašal: „Kje je postaja?“ Vojak se je obrnil, da bi mu jo pokazal, neznani mož pa mu je stavlil revolver na sence: „Stoj pri miru, pa ti ne krivim niti lasu.“ Na to je vzel neznanec straži puško iz rok in zažvižgal. In glej, nedogleden spreved: dva tisoč in 80 vozov je šlo prav mirno mimo stražnika. Ko so odšli vsi, se je obrnil neznanec k stražniku in mu rekel: „V eni uri boš svoboden. Ako se le zganeš 5 minut pred šestimi uro, pogineš.“

Po eni uri pa se smeš vrniti in povedati svojim oficirjem, da je bil tukaj Kristijan Dewet. Uro pozneje je zdirjala izza neke lope črna podoba v temo gozda v hitrem galopu. Vojak pa se je vrnil z lepo novico. To se je zgodilo pri Vrederdorf Wegu. Ta krat je vzel Dewet Angležem ves vlak streljiva in hrane.

* Kdo je ščipal lepo gospo? Na strehi omnibusa, ki vozi v Parizu od se vernega kolodvora v Sevres, so se peljali nedavno mlada, jako lepa gospa, njen mladi soprog in starejši gospod z rudečim trakom častne legije. Ko se je približal voz Louvru, je zaupila lepotica nakrat: „Gospod to je nedostojno! Jaz vam pokažem, kaj se pravi mene ščipati!“ — in priložila staremu gospodu zausnico. Gospod se je prestrašen izgovarjal, da je nedolžen, a v tistem hipu ga je klofnil še soprog razžaljena dame. Konduktor je prihitel na streho, da pomiri prepirajoče se osebe, a takrat se je oglasila neka ženska, ki je sedela za lepo gospo: „Moj Bog, moji raki mi ubajajo!“ In res se je držal lepe gospe zadej velik rak s svojimi škarpami ter jo vščipnil še jedenkrat, da je glasno zacvilila. Seveda je gospa pro-sila starega gospoda odpuščanja ter mu dala v zadoščenje celo poljub na oklofutano lice. Tudi gospoda sta se poravnala. Predrznirak pa je bil kmahtu nato prisiljen radi svojega nesposobnega vedenja napram lepi gospej — zarudeti!

* V petek se plačuje. Na Angleškem je na mnogih krajih v navadi, da plačujejo delavce v petek. Tudi drugod izplačujejo mnoge tvrdke svoje delavce v petek. Vzrok tej premembi je v tem, da morajo žene mnogih delavcev že v soboto kupiti vse, kar rabijo tekom tedna. Tudi ne zabajajo delavci tako pogosto potem v soboto v gostilne zapravljat svoj zaslužek, kakor do sedaj. Končno poslujejo vse branilnice v soboto, v nedeljo so pa večinoma zaprte.

Književnost.

— „Prosvjeta“ ima v IV. števil. to le vsebino: Gundrum Fran S. dr. Oriovčanin: Povratak. Sienkiewicz Hrnrik: Križari. Hi storiški roman. Gawalewicz Marijan: Gospodja grofica. Španić Stjepko: Loreley. Hirc Miroslav: U spomenar. Toni Bogumil: Izgubljena roža. Bučar F. dr.: Nobelova švedska literarna zaklada. Gruber Dane dr.: Cezar Borgija. Dornin Jean: Jela. Preveo Rikard Katalinić Jeretov. Listek. Slike: Grohar Iv.: U nedelju u jutru. Simonidi Mihajl: Zima. Brožik Václav Sl.: Povjest. Radimsky Václav: Proljeće na selu. Iz riznice dubrovačke prvostolne crkve. Ženitba u španjolskoj kralj. poroditi. Nadvojvodinja Ana Marija od Toskane i knez Ivan Hohenlohe-Bartenstein. Grof i grofica Lonyay. Robinsonov rudokop kod Jobaneshurga. Nova oklopnača „Habsburg“, najjači brod avstrijske ratne mornarice. Nova zvezda u Perzeju. † Arnold Böcklin. Antikni kip, nedavno najden u moru kod otoka Cerigo. Antikna glava, najdena kod otoka Cerigo. Umjetni prilog.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 20. marca. Poslanska zbornica ima danes popoldne sejo, toda o čem bo razpravljala, to danes še ni znano. Na dnevni red je postavljen nujni predlog poslanca Hrubega glede ljudskega štetja, toda nemški radikalci ugovarjajo temu dnevnemu redu, češ, da so bili nekateri njihovi predlogi, zlasti oni glede rabe § 14. prej podani, in da morajo torej prej na vrsto priti, kakor drugi nujni predlogi.

Dunaj 20. marca. Danes so zborovali razni odseki. V socijalnopolitičnem odseku se je zgodil slučaj, da je moral referent odstopiti. Odsek je namreč na predlog posl. Schoiswöhl sklenil, naj se določi deveturni delavnik ne samo za premoganje, nego tudi za vse druge rudarje, ako delajo pod zemljo. Zastopnik ministrstva dvorni svetnik Zechner in poročevalec Kolischer sta se izrekla proti temu predlogu, toda odsek je ta predlog vsejedno sprejel, vsled česar je Kolischer kot poročevalec odstopil. Na njegovo mesto je bil izvoljen poročevalec Schoiswöhl. — Železniški odsek je imel danes tajno sejo. Zahteval je tajnost finančni minister dr. Böhm-

Bawerk, ki je v tej seji pojasnil neka važna vprašanja. Danes zboruje tudi odsek, kateremu je odkazan zakon o žganju. Bržčas se razprava o tem zakonu še danes dožene.

Dunaj 20. marca. Nemški prestolonaslednik pride sredi meseca aprila za nekaj dni sem, in bo tu gost cesarjev.

Lvov 20. marca. Deželni šolski nadzornik dr. Bobizynski je odstopil. Na njegovo mesto pride bivši državni poslanec dr. Sokolowski.

Krakov 20. marca. Danes je bil tukaj obešen vojak Balzer, ker je umoril necega orožnika. Balzer je od strahu bil skoraj mrtev, ko so ga vleкли pod vesala in justificirali.

Reka 20. marca. Danes ob devetih zjutraj porušil se je tu dock pod velikim parnikom. Parnik se je rešil, več oseb je mrtvih in ranjenih. Število še ni znano. Panika velika.

Budimpešta 20. marca. Ko je šel danes orožniški zapovednik fml Jablanszky iz Pešte čez most v Budo, napadel ga je bivši orožniški nadporočnik Jahl in nanj ustrelil. Jablanszky je potegnil sabljo in udaril napadalca po roki. Jahl je bil aretiran in je izpovedal, da je nameraval Jablanszkega umoriti, ker ga je ta spravil iz vojaške službe.

Genova 20. marca. V dvoboju mej Dérouledeom in Buffetom je bil slednji ranjen.

London 20. marca. Chamberlain je v poslanski zbornici naznanil, da je Botha pismeno sporočil Kitchenerju, da Kitchenerjevih mirovni pogojev ne more priporočiti burski vladi v resno uvaževanje. Botha je dostavil, da so tega mnenja vsi burski oficirji in tudi burska vlada.

Narodno gospodarstvo.

Razmere v slovenski trgovini in tovarništvu!

(Dalje.)

Tudi take malenkostne narodne grehe je treba odpraviti. —

Da pa je tudi v obče poslovanje, — bodisi dopisovanje, ponujanje blaga, — računi, vpraševanje itd. itd. vpeljano vse nemško, krivi so tem razmeram tudi naši gospodje trgovci in kramarji po deželi — kateri ne le, da sami to trpe — ampak tudi s svojim posili — nemškim obče-vanjem sami tako nepotrebno nemškutarjenje podpirajo in vzdržujejo!

In kaj sledi iz tega?

Žalostne — da prežalostne so še naše razmere na tem polju, — in treba bode še veliko dela odločnosti in vstrajnosti, — da pridemo vendar enkrat do zaželenega cilja, — do res narodnega trgovstva — obrtništva in tovarništva.

Pa pogledjmo na deželo! — Po vseh kranjskih mestih ali pa trgih in celo raztresenih farah in vaseh, — ali ni tu v vseh prej imenovanih strokah vse polno nam neprijaznih tujcev — večinoma Nemcev pa tudi Lahov?

Radi bi Vam že danes podal tabelo iz koje bi razvideli, da tudi po deželi ne stojimo na narodnem polju tako trdno in častno kakor si mislimo. — Za vsak posamezen kraj, — naj le dobro okoli sebe pogleda dragi čitatelj in čitateljica — in prepričaj se, da imamo res povsodi, bodisi že odkritih ali pa pokritih nam narodnih nasprotnikov. — Najdejo se podjetniki in trgovci po Slovenskem, — kateri doma v prodajalnici ali pri izvrševanju svojih podjetij niti drugače obče-vati ne morejo kot slovenski, — da še celo dobe se taki, ki se hlinijo ter se kažejo — pa to le domačinom nasproti — kot narodnjaki, v resnici pa če jih bolj natančno preiščeš videl bodeš da je v družini — občevalni jezik nemški — ali italijanski, da pohajajo v mesto na posete ali zabave le k našim nasprotnikom! Zastonj pa iščeš v družini kaj slovenskega. Če so dekleta pri hiši našel boš seveda da zabaja cele kopice nemških žurnalov romanov in knjig v hišo, no po naših slovenskih ali slovanskih listih zastonj iščeš. Da so ti fantje v takih rodbinah posebno če študirajo največ heilovci, se ni čuditi.

(Konec prih.)

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda. 6 kron 20 vin. darovala vesela družba v gostilni pri Zakotniku v Šiški. — Gosp. Dragotin Žagar deželni blagajnik v p. znesek 6 K, mesto venca na krsto pokojne gospe Nežike Oehlhofer, rojene Pajsar, kateri sem bil v njeni mladostni dobi večletni varuh. — Gg. Stanko in Franjo Guštin, dr. Franjo Cvetko, Jože Bano in Jože Pezdirec mesto pripevka za venec na krsto umrlega gosp. Ivana Weibel v Zagrebu 5 kron. — Skupaj 17 kron 20 vin. — Živeli!

Za Prešernov spomenik. Naprednjaki v veseli družbi, zbrani v povsem narodni vasi Skarčini v gostilni naprednega župana g. Matevža Seršena, spominjajoč se svojega pesnika prvaka darovali znesek 6 kron za njegov spomenik. Živeli!

Avstrijska specijaliteta. Na želodcu boleha-jočim ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praska“, ki je preskušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepi in ter pospešuje na prebavljenju in sicer z rastočim uspehom. Škatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov pre- parat, zaznamovan z varnostno znamko in s pod- pisom. 5 (2-4)

60.000 kron znaša glavni dobiček lo-terije invalidsko-zahvalne, ki se izplača v gotovem z 20% odtegljajem. Opozarjamo čest. čitatelje, da bode žrebanje **nepreklicno 23. marca t. l.**

Umrli so v Ljubljani:

Dne 17. marca: Celestina Schiffer, profe- serjeva vdova, 79 let, Turjaški trg št. 5, pljučni katar. — Josip Chladek, gojzdar, 87 let, Kri- ževniške ulice št. 5, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506,2 m. Srednji arčni tlak 758,0 mm.

Marec	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Motnja v 24 urah
18	9. zvečer	726,3	6,8	sl. zahod	dež	19,5 mm.
19	7. zjutraj 2. popol.	724,7 722,4	5,4 12,3	sl. svzhod sl. sever	megla del. jasno	19,5 mm.
20	9. zvečer 7. zjutraj 2. popol.	722,4 719,6 715,7	8,9 4,9 8,4	brezvetr. sl. svzhod sl. sever	dež megla dež	4,0 mm.

Srednja temperatura ponedeljka in torka 5,7°, in 8,6°, normale: 4,0° in 4,2°.

Dunajska borza

dne 20. marca 1901.

Skupni državni dolg v notah	98,15
Skupni državni dolg v srebru	97,95
Avstrijska zlata renta	117,85
Avstrijska krona renta 4%	97,25
Ogrska zlata renta 4%	118,—
Ogrska krona renta 4%	93,—
Avstro-ogrski bančne delnice	167,3
Kreditne delnice	715,50
London vista	240,22 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117,55
20 mark	23,49
90 frankov	19,09
Italijanski bankovci	90,35
C. kr. cekini	11,32

Št. 9382.

Razglas.

(589-2)

Radi oddaje pleskarskih, steklarskih in slikarskih del, kakor tudi radi oddaje inštalacijskih vodovodnih del z dobavo klop- setov pri zgradbi mestne deklishe šole pri sv. Jakobu in mestni jubilejski ubožnici vršila se bode pri podpisnem mestnem magistratu

javna pismena ponudbinska razprava

dne 28. marca 1901

dopoludne ob 10. uri. Ponudbeniki vložiti imajo do določenega časa svoje zapečateni, s 5% vadijem, ki je na podlagi skupnih preračunjenih zneskov določen, opremljene ponudbe, v katerih je enotne cene posameznih del s številkami in besedami na- vesti, pri mestnem stavbnem uradu ljubljanskem, kjer so tudi dotični pogoji, prora- čuni ter drugi pripomočki in navedenih uradnih urah vsakemu na upogled razgrnjeni. Izrečno se dostavlja, da se na ponudbe, katere ne bodo povsem dražbenim po- gojem ustrezale, in katere se bodo le pogojno glasile in na take, katere bodo pre- kasno vložene, ne bode oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 14. marca 1901.

Za pomladno in poletno dōbo

priporočam gospodarjem in kmetovalcem kakor tudi raznim podjetnikom svojo veliko zalogo potrebnih za stavbe: portland in roman cement, železo za vezl, storje, traverze, železniške šine, okove za vrata in okna, trombe, cevi za vodo- vode, štedilnike (Sparherde).

Potem poljedelske stroje: slamoreznice, gepeljne, mlatilnice, fino izdelane močne pluge, stroje za posnemanje smetane, stiskalnice za sadje, najnovejše trombe za gnojnice, in drugo potrebno orodje za poljedelstvo.

Razno orodje za kovače, ključavničarje in mizarje. Nagrobne križe, vilte kotle, jeklo za svedre, tehnične in uteže, kakor veliko izber v kuhinjski opravi itd. po jako nizkih cenah.

Fran Stupica,

trgovina z železnino in špecerijskim blagom.

Ljubljana,

Marija Terezije cesta št. 1, poleg gostilne Figovec.

Neizrecne žalosti potrji javljamo pre- tužno vest, da je Bogu vsomogočnemu v svojem nepojmljivem sklepu dopadlo, našo prisrčno dobro, nepozabno soprogo, oziroma mater, hčer, sestro in teto, gospo

Janjo Oelhofer roj. Paiser

po dolgem, jako hudem trpljenju, previ- deno s sv. zakramenti za umirajoče, danes ob 1 1/4. uri zjutraj poklicati v boljši svet.

Pogreb predrage, prezgodaj premi- nule bode jutri ob 1/2. uri popoldne iz hiše žalosti, Kladzne ulice št. 8, na po- kopališče k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Posi se za tiho sožalje.

V Ljubljani, dne 20. marca 1901.

Lambert Oehlhofer, soprog. — Ada Oehlhofer, hči. — Ursula Paiser, mati. — Minka Pirc, sestra. — Dr. M. Pirc, svak. — Milena, Valeska, Zvezdana, nečakinje. (589)

Zahvala.

Za mnoge dokaze prisrčnega sočutja med dolgo trajno boleznijo in ob smrti našega iskreno ljubljene soproga, ozi- roma očeta, sina in brata, gospoda

Ernesta Faber-ja

za lepe poklonjene vence in za sprem- stvo k zadnjemu počitku rajnika izre- kamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najiskrenejšo zahvalo.

Kočevje-Ljubljana, dne 19. maja 1901.

(586) Žalujoči ostali.

Proti malokrvnosti

Železnato vino

lekarnarja

G. Piccoli v Ljubljani

dvor. založnika Njeg. Svetosti papeže

ima v sebi 90krat več železa

kakor druga po reklami nezaslužno sloveča china-železnata vina, katera čisto nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino. III. (1368-26)

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali valed boleznih oslabelelih osebah, kakor tudi še posebno pri ble- dih, slabotnih in bolehalih otro- cih. Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Vnanja naročila proti povzetju.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. februarja 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc; čez Am- stetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzens- feste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Ino- most; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce- lovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solno- grad, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Fran- zensfeste. — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Novo mesto, Straža- Toplice, Kočevje. — Ob 1. uri 5 m popoldne osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 6. uri 55 m zvečer osonni vlak v Novo mesto, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Am- stetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Sol- nograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovec, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopolu- dne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Sol- nograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bre- gence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovec, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovec, Franzensfeste, Pontabla, — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovec, Pontabla. — Proga iz No- vega mesta in Kočevja. Ob 8. uri in 44 m zjutraj osonni vlak iz Novega mesta in Kočevja. — Ob 2. uri 32 m popoldne osonni vlak iz Straže-Toplic, Novega mesta in Kočevja. — Ob 8. uri 48 m zvečer osonni vlak iz Straže-Toplic, Novega mesta, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popo- ludne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zvečer, ob 11. uri 6 m dopoludne, ob 8. uri 10 m zjutraj.

(300-17)

Gotov uspeh

imajo splošno priznane

Ka ser-jeve

karamele iz poprove mete

proti nedostajanju apetita, želode- nemu bolu, slabemu in pokvar- (2117-9) Jenemu želodecu.

Pristne v zavojih po 25 vin. v Ljubljani pri: Mr. Ph. Mardetschlaeger-ju, v orlovi lekarni poleg železnega mostu; Milanu Leustek-u, v deželni lekarni pri Mariji pomagaj; Ubaldu pl. Trnkoczy-ju, v lekarni pri zlatem enorogu. V Novem mestu v lekarni S. pl. Sladojevič.

Pekarija

(490-5)

v večjem kraju na deželi se da v najem.

Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“

Dobro ohranjen glasovir

(Stutzflügel)

je na prodaj ali pa se da na posodo.

Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

(570-2)

◆ Spretna ◆

prodajalka

z dobrimi spričevali, sprejme se takoj v prodajalno mešanega blaga. Ista ima prosto stanovanje in hrano; plača po dogovoru.

Ponudbe naj se pošljejo na M. Sbil, trgovina mešanega blaga v Mokronogu.

(558-3)

Koroški

rimski vrelec

najfinejša planinska kislavoda, izkušena pri vsakem nahodu, posebno otroškom, ob slabem prebavljanju, pri boleznih na mehuru in ledvicah. (573-2)

Glavni zastop za Kranjsko in Primorsko:

Anton Ditrich

Ljubljana, Marije Terezije cesta 2.

Kulmbaško sladno pivo

daje moč in redi telo.

Dobava v steklenicah (pastirizovane) od trdke

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice.

Istotam:

(12-64)

Glavna zaloga J. Klauer-jevega pristnega likerja Triglava iz planinskih zelišč.

Na Pekarski cesti se prodaja

nova hiša

pod ugodnimi plačilnimi pogoji, s 300 sežnjem velikim zemljiščem. Hiša ima dve veliki sobi, kuhinjo z vodovodom in prostorno podstrešje, ki se lahko prezida v stanovanje.

Natančneje se poizve v prodajalnici na Sv. Jakoba nabrežju št. 7. (580-2)

Žrebanje že v soboto!

Glavni dobiček kron 60.000 vrednosti.

V gotovini 20% manj.

Srečke invalidska hvala po 1 krono

priporoča (416-12) J. C. MAYER v Ljubljani.

Služba rudarskega zdravnika.

Pri rudniku za premog v Trbovljah se odda služba rudarskega zdravnika z letno plačo 3740 K, prostim stanovanjem, prosto kurjavo in razsvetlavo po normalu. Diplomirani samski zdravniki, ki morejo izkazati večletno prakso posebno v stroki kirurgije in porodničarstva in popolno znanje slovenskega jezika, naj vpo- šljejo svoje pristojno opremljene prošnje z navedbo dosedanjega službovanja, starosti, stanu in časa eventualnega nastopa službe, do najdalje

dne 1. junija t. l.

predstojništvu bratovskega sklada Trbovljskega v Trbovljah; gospodje bolj priletno, starosti imajo prednost.

(559-2)

Trbovljski bratovski sklad.

Adrijatsko morsko kopališče Sistiana.

Postaja:

Devin-Sistiana

avstrijske

jažne železnice.

Lastnik: Knez Aleksander pl. Thurn-Taxis.

Klimatično zračno zdravilišče za celo leto. Iz Trsta 1/4 ure vožnje po železnici. Odlično biva- lišče pri zmernih cenah. Penzija. Dunajska kuhinja. Tople morske kopeli. Hotelski voz na postaji.

(487-6)

Ravnatelj Frane Gansmüller poprej hotel Munch in nadvojvoda Karl na Dunaji.